

11. 1. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Skutek utek aneb Právní flexibilita NSZ

Veřejnou databázi dovolání podaných NSZ je rozhodně zajímavé sledovat. Dozvíte se, jaké jsou aktuální výkladové spory, a přečtete si o zajímavých případech včetně podrobností, které se nemusejí dostat do finálních rozhodnutí Nejvyššího soudu. Také se ale můžete nečekaně dozvědět, jak NSZ používá dvojí logiku a mění svůj názor podle potřeby.

Dovolání č.j. 2 NZO 5006/2022 - 19: i prakticky neexistující popis přidá skutek do řízení

Podle obžaloby prozradil policista podezřelým, že jsou odposloucháváni a že se chystá jejich zadržení. Popis skutku uváděl: „sdělil neveřejné informace ... nabídl předání dalších, podrobnějších neveřejných interních informací z trestního spisu, případně předání kopie části nebo kopie celého spisu ...“

Prvostupňový soud přidal k právní kvalifikaci podle obžaloby navíc trestný čin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. c) TZ. Během hlavního líčení totiž jeden svědek nově vypověděl, že obžalovaný mu ukazoval screenshot z interního informačního systému policie.[1]

Prvostupňový soud v souladu s touto novou výpovědí do skutkové věty doplnil: „obžalovaný ukázal na jím užívaném notebooku fotografie obrazovky služebního počítače zachycující otevřené náhledy do evidenčního systému Policie ČR...“

Odvolací soud tuto novou pasáž vypustil i s korespondující právní kvalifikací. Odůvodnil to tím, že obžaloba hovořila jen o ústním vyzrazení bez jakéhokoli zapojení počítačových systémů. V obžalobě nebylo nic o notebooku, screenshotech, informačních systémech a podobně ani slova, takže pro tento (nový) skutek nebylo vedeno trestní stíhání. Proto takový skutek nemůže být předmětem rozsudku.

Proti tomu podalo NSZ [dovolání](#), v němž tvrdilo, že došlo pouze k upřesnění způsobu, jak byly informace předány (odst. 10 odůvodnění dovolání).

Tedy podle NSZ i neexistující nebo prakticky neexistující popis skutku způsobí, že se vede pro daný skutek trestní stíhání.

Nejvyšší soud nepřiliš překvapivě dovolání odmítl se zdůvodněním, že obžaloba nic o přístupu k informačnímu systému nic neuváděla a lakonická zmínka, že obviněný něco (ústně) sdělil, je od nového skutku příliš vzdálená, aby bylo možno uvažovat o tom, že se vedlo řízení i pro tento nový skutek (usnesení sp. zn. 4 Tdo 376/2022).

Dovolání č.j. 1 NZO 5047/2022 - 12: ani jasný popis nepřidá skutek do řízení

První obžaloba byla podána pro trestný čin přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle § 284 odst. 1 TZ spáchaný tak, že obviněný řídil osobní automobil, v jeden okamžik „vyskočil za jízdy z vozidla a dal se na útěk, kdy **vozidlo, ze kterého vyskočil, jelo dále po ulici a narazilo do zaparkovaného vozidla a motocyklu**, kdy prohlídkou odstaveného vozidla bylo zjištěno, že v tomto měl uloženo cca 50 g zelené sušené hmoty, kdy odborným vyjádřením bylo následně zjištěno, že se jedná celkově o 57,52 g marihuany ve formě ustřížených vrcholíků a jejich nadrolených částí, které

obsahuje celkem 6,55 g D9 -THC účinné látky o koncentraci 11,4%, přičemž droga zvaná marihuana obsahuje účinnou látku Delta9-tetrahydrocannabinol (THC), která je uvedena v příloze č. 4 k Nařízení vlády č. [463/2013](#) Sb., jako látka psychotropní“.[2]

(zvýrazněno autorem tohoto článku)

Skutek nebyl, a to ani v navazujícím soudním rozhodnutí, kvalifikován jako trestný čin poškození cizí věci podle § 228 trestního zákoníku.

Později byla proti téže osobě podaná druhá obžaloba, tentokrát pro trestný čin poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 TZ, spočívající v tom, že se obviněný „rozhodl opustit jím řízené osobní motorové vozidlo, za jízdy otevřel levé přední dveře vozidla a těmito narazil do zde zaparkovaného osobního motorového vozidla, které poškodil po celé délce jeho pravé strany, poté z vozidla vyskočil, kdy vozidlo samo dále pokračovalo v jízdě několik desítek metrů a přední částí postupně narazilo do zaparkovaných vozidel, čímž způsobil škodu ...“ [3]

Odvolací soud zastavil stíhání pro tento skutek se zdůvodněním, že jde o opakované trestní stíhání pro tentýž skutek (srov. s první obžalobou).

Proti tomu podalo NSZ [dovolání](#), ve kterém tvrdilo, že „od uvedených skutků je třeba striktně odlišovat jejich popis ve skutkových větách rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení“ (odst. 14 odůvodnění dovolání). Sice tedy první skutková věta obsahovala popis skutku, ale to vůbec neznamená, že o nějaký takový skutek v řízení šlo. Pro účely tohoto článku bychom to nazvali „bezskutkovým popisem skutku“.

Tedy podle NSZ najednou ani jasně uvedený popis skutku nezpůsobí, že by se vedlo pro daný skutek trestní stíhání.

Věc dosud nebyla Nejvyšším soudem rozhodnuta. Je však na první pohled zjevné, že šlo o totožný skutek, který byl již jednou předmětem obžaloby, neboť jednání i následek byly v základních rysech obsaženy už v první obžalobě. Teorie „bezskutkového popisu skutku“ je absurdní.

Učebnicový komentář uvádí, že totožnost skutku je zachovaná při alespoň částečném překrytí jednání nebo následku. Jednání bylo již v prvním rozhodnutí popsáno plně (vyskočil z jedoucího vozu) a následek z významné části také (opuštěný jedoucí vůz narazil do jiných aut, což implikuje škodu).

Závěr

Obě dovolání jsou zajímavá tím, jak si navzájem odporují. V rozmezí půl roku je Nejvyšší státní zastupitelství schopné předkládat navzájem se vylučující právní konstrukce (navíc v obou případech jasně špatné), jen aby za každou cenu obhájilo (domněle) běžící trestní stíhání.

Zobecnění právního názoru NSZ k totožnosti skutku je velmi jednoduché: když nám to vyhovuje, tak něco platí; když nám to vyhovuje, tak platí pravý opak. Samozřejmě vždy v zájmu náležitě přísného postupu. Trefně to popsal Jaroslav Hašek nesmrtelnými slovy dobrého vojáka Švejka: přísnost musí bejt!

JUDr. Ing. Jan Vučka,
advokát v Praze*

GŘIVNA & ŠMERDA
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[Advokátní kancelář Gřivna & Šmerda, s.r.o.](#)

Revoluční 1044/23
110 00, Praha 1

tel: +420 226 633 341
e-mail: info@akgs.cz

[1] Protože nechceme příliš odbíhat od tématu článku, jen stručně vyjádříme pochybnosti, zdali lze popsaným jednáním spáchat daný trestný čin. Ustanovení § 230 odst. 2 písm. a) TZ sice obsahuje podmínku „neoprávněně užije data ...“, ale ta je uvedena návětím „Kdo zasáhne do počítačového systému nebo nosiče informací tím, že ...“ To znamená, že nikoli každé neoprávněné užití dat je trestné podle daného ustanovení; současně musí být tím samým jednáním nějak zasaženo do systému nebo nosiče.

Pořízení snímku obrazovky lze těžko brát jako „zásah do systému“ ve smyslu § 230 TZ; tím totiž nebylo nijak zasahováno do databáze, která byla předmětem ochrany. Kdyby platil tak volný výklad, pak by i vytištění dokumentu na tiskárně bylo „zásahem do systému“, protože i to má za následek nějaké změny v operační paměti počítače, něco se uloží do logů a podobně. Předmětem trestněprávní ochrany u tohoto skutku však nebyl operační systém a jeho služby, proto otisk obrazovky učiněný prostředky mimo chráněný systém nespadá pod návětí „kdo zasáhne ...“

Nápovědou může být i srovnání s písm. b) až d) téhož ustanovení. Všechna ostatní jednání jsou již na první pohled zásahy přímo do chráněného systému či nosiče (smazání, vložení apod.), jak předvídá návětí odst. 2.

[2] Dodejme, že tento způsob popisu skutku je naprosto nesprávný, byť je u orgánů činných v trestním řízení velmi oblíbený. Správná skutková věta má znít tak, že „převážel ve voze omamné látky“, nikoli „prohlídkou bylo zjištěno, že ve voze převážel látky, ve kterých byly zkoumáním zjištěny omamné látky“.

Není jasné, proč je právě u drogových trestných činů tento vadný typ popisu tak oblíbený. Třeba u vražd se nikdy nedá setkat se skutkovou větou ve stylu „dle svědecké výpovědi bodl poškozeného nožem do dutiny břišní“. Vždy se - a zcela správně - píše pouze „bodl poškozeného nožem atd.“

[3] Všechny výroky jsou zde mírně zkrácené a zjednodušené.

* Tento text byl zpracován v rámci projektu studentského vědeckého výzkumu „Trestní řád de lege lata i de lege ferenda v ústavněprávních souvislostech“ realizovaného v roce 2023 na Právnické fakultě Univerzity Karlovy, SVV 260 620/2023.

autor je externí doktorand na Právnické fakultě UK

aktualizováno 5.9.2023

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpečnostní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)